

Parama İyi Mukaat Ol

– İpciERDOĞAN · 22 Şubat 2019

PARAMA İYİ MUKAAT OL

Babasının tek oğluydu. Kendisini bildi bileli herkes ona Garip diye çağırırdı. Sonradan öğrendi “niye Garip aşağı, Garip yukarı” diye çağrıldığını. Babası ufak tefek bir adamdı. Cüce Fahri derlerdi. Ufak tefek olmasına rağmen eskilerin tabiri ile “tuttuğunu un eden cinsten” güçlü kuvvetli birisiydi.

Hanımı Gülüzar karnı burnunda hamileydi. Ekinler biçilmiş saplar çekiliyordu. Babası Sarı Rüstem ile tarlada kağnyı beraberce yükledikten sonra babasını tarlada bırakıp öküzleri dehledi. Ağzındaki türküyle kağnyı tekerlerinin gıcirtısı birbirine karışarak harmana tam yaklaşmıştı ki komşu çocukları olan Ahmet karşidan koşarak kendisine doğru geliyordu “Fahri emmi, fahri emmi, kağnyı durdur hele, Gülüzar yengem hastalandı, ona yetişecaamissin”. O anda kağnyı ve üstündeki ağzı beraber yüklü saplary, öküzleri, kim düşünürdü ki.

Cüce Fahrinin dünyası başına yıkılmıştı. Gülüzar’ın cenazesini kaldırdıktan bir -iki gün sonra bacısı Sariye “ağa şu sabinin adını ne goyacaasan goy” diyerek kucağına bir çocuk verdi. Ağıt tufanın arasında Fahri “bu Garip bari rahmetliden hatıra olarak kalsın, adı Dursun olsun” dedi. Dursun’u teyzeleri, halaları, akrabaları, sonrasında analığı Nurcan büyüttü.

Garip Dursun’un bıyıkları henüz yeni terlemeye başladığında “her köylüsünde olduğu gibi” geçinebilmek için önce kazma, kürek, bel gibi aletlerle tanışması gerekiyordu. Askere gidene kadar o da öyle yaptı. Uzun boylu tıfıl bir gençti tertipleriyle askere giderken.

Askerlik dönüşü iri kıyılaşmış, köyün ağası Şanlının uşağının kapısında yanaşma olarak çalışmaya elverişli bir hale gelmişti. Adamların işi bitmiyordu, zamanla oranın ortamına alışınca bu duruma itiraz edecek gibi olduysa da “babayın hatırına bu kapıdasın, yoosam falanın oğlu senin çıkmanı bekliyo haa” gibi tehdit dolu cevaplar alıyordu. Dursun babasına arada-sırada bu olanlardan bahsedince babası, “bak oğlum benim adım niye ‘alımını aldına’ çıktı, sen bunları nereden bileceksin. Ben bunların kapısında çalışırken çok ezildim oğlum. Dertlerimi unutmak için karşidan gelen birisine duyacağı şekilde yavaşıca “vaah- tüüh diye kendi kendime konuşmaya başlarım, o da bana hayırdır bir şey mi var Rüstem ağa diye sorar, bende ‘alımını aldın ya, yürü yoluna’ diye onunla zeklenirken her şeyi unutmaya çalışırdım”. Dursun, “baba ben senin gibi her şeyi omuzdan aşağı atamıyorum, adamlar doğru dürüst alacağını da vermiyorlar, cebimde düğünde -deride harcıyacak beş kuruşum bile yok, inşallah Allah yüzümüze bakarda bu günler çabuk geçer” derken bayağı hüzünlenmişti. Babası işi şakaya getirerek “oğlum Zeyneb’e ayna tutacağım diye evden anayın aynasını mı götürdün, fazla zevzeklenmede şimdilik işinde çalış, ben ananla beraber aşamınan Hüriye’nin babasına düğür gidecaam, senden zenginine verecek daal ya!”

Köylüleri Almanya ya akın- akın giderken müracaat edeli aradan bunca zaman geçmesine rağmen Dursun un bir türlü istek kağıdı çıkmıyordu. Babasıyla konuştuktan sonra “turist gitmeye” karar vererek tarlaları Şanlının uşağına iki yıllığına belirli bir ücret karşılığında terhin verdiler.

Ertesi günü şehre gelerek turist pasaportunu alıp cebine koydu. Birkaç gün sonrada iki kız çocuğuna sarılıp ailesiyle ve savuşturmaya gelenlerle vedalaştıktan sonra Almanya'nın yolunu tuttu. İlk önceleri sağda solda kaçak çalışarak perişanlık çekse de sonradan oraya önceden giden köylülerinin yardımıyla yer altı kömür galerisinde iş bulduğu gibi zamanla oturma müsadeseinde almada gecikmedi. Kömür galerisinde çalışmak diğer yerlere göre sağlık yönünden zor olsa da parası tatlıydı. Kendisine acımıyor, yoksullukta çektiği o sıkıntılar ve özentiler gözünün önüne geldikçe hep para biriktirmeyi hesaplıyor, burada mesaiye kaldığı gibi bulursa başka işlerde de çalışıyordu.

Geriyeye dönüp bakmaya fırsat bulamamış, zalim yıllar ne çabuk akıp gitmişti. Üç yıl durmaksızın çalışmış hiç izine ayrılıp köyüne gitmemişti. Sıla ve çocukları burnunda tütüyordu.

Köyünün tozunu, toprağını iyice içine sindirdikten sonra izin bitimi tekrar Almanya'nın yolunu tuttu. Geçen yıllar içerisinde nede olsa yaşanmış, artık sıla hasreti paradan daha ağır basıyordu. Her izin dönüşü aradan on ay geçmeden gelen mektuplarda "bir kızı olduğunu" yazıyor buda kendisinde "acaba ocağım kör mü kalacak" hissi yaratıyordu. Her izinde bir kızını gelin ediyor, bu yüzdende eskisi kadar para biriktiremiyordu. En son izin dönüşü gelen mektupta bir oğlu olduğunu yazıyordu. "Allah'ın şu işine bak, babam tek, ben tek, benden de oldu tek oğlan, gayri ben buralarda durur muyum, gurbetin kahrını bir daha çeker miyim" derken gözleri ışıltılı oldu.

Kesin dönüş yapmaya karar verdikten bir süre sonra fabrikanın verdiği çıkış ve tazminat paralarıyla Alman bankalarındaki şimdye kadar çalışarak biriktirdiği markları bir torbaya doldurup köyüne dönmesinin üzerinden belki bir yıl kadar zaman geçmişti. Eve ne lazımsa fazlasıyla alıyor, yenilmişin içilmişin hesabına bakmıyor, evlerinden de hiç misafir eksik olmuyordu. Ailecek iki üç güne bir bindikleri köy minibüsü ile şehre alışverişe gidiyorlardı. Bu durumları köylünün gözünden hiç kaçarmıydı, "daha düne kadar açlıktan ağızları kokuyordu, bu gün şehirdeki dükkanlardan çıkmıyorlar" gibi dedi kodular yapmaya başlamışlardı bile. Paralar getirisi olmadığı için adeta su gibi akıyor, evde yeni yetme iki kızın kapıdan dünürçüleri hiç eksilmiyordu. Dursun hazıra dağın dayanamayacağını daha henüz pek farkında değildi. Amele olarak Almanya ya gittiğinden "para nasıl değerlendirilir" bilmiyor, aklına bir şeyler gelince de "bir bilenden akıl almayı akıl ediyor, sonrada "dürzüler beni kandırırlar" diye bu fikrinden hemen vazgeçiyordu. Şehirde yıllardır esnafılık yapan bir akrabası olanların farkındaydı. İşleri de zaten pek iyi gitmiyordu. Bir gün hem ziyaret, hem ticaret amaçlı köye giderek Dursun'un evine misafir oldu. Sağdan soldan konuştuktan sonra adam, "Dursun kardeşim, hazıra dağ dayanmaz, sana şehirde dükkan, daire arsa gibi getirisi olan taşınmazlar alalım, veya seni dükkanıma ortak edeyim, istersen sende para bende akıl beraber iş çevirelim" Taştan ses çıkarda Dursun dan "çıt" çıkmıyordu. Adam ihtiyacı kadar durmuştan Mark alıp oradan ayrılırken yarı kızgınlıkla "Özal'ın bankaları iyi faiz veriyor, parayı istersen oraya yatır, hiç olmazsa çalanı, çırpanı olmaz" diyerek hışımla oradan ayrıldı.

Dursun her şehre gidişinde adlı bankaya uğruyor, kapıdan girmesiyle müdür ve çalışanlar hemen ayağa kalkarak kendisine tebessümde bulunuyorlardı. Marklarını T.L. çevirerek o zamanki faiz bedelinden aylık almak üzere yatırmıştı. Her aybaşı bankaya uğrayarak maaş alır gibi parasını tıkr-tıkr çekiyor, eskisi gibi fakirlikten intikam almayı da ihmal etmiyordu. Banka müdürü iyi birisine benziyordu. Her varışında tatlı dili, güler yüzü kendisinden esirgemiyor, eğer bir köylüsüyle beraber bankaya gitti ise kahvelerini hüpürdetirken bıyık altından ona karşı kırmayı eksik etmiyordu. Müdür bu işten her halde

fazla prim almış olacak ki arada-sırada “Dursun bey, akraba ve arkadaşlarından bankamıza faize para yatıracak olan olursa bana getir, yolundayım” demeyi ihmal etmiyordu.

Zamanla Dursun bankanın sanki bir çalışanı olmuştu, oradaki gördüğü muameleden memnun olmalı ki bu aralar hızlandırdığı şehre gidiş- gelişlerinde oraya uğramadan yapamıyordu. Aklının erdiğinden midir, yoksa babası gibi şakacı birisi olduğundan mıdır bilinmez arada sırada “sayın müdürüm, param nasıl, iyi mi, rahat mı, işinize yarıyor mu” gibi akıl almaz sorularla müdürün keyfini kaçırsa da, müdür kendi kendine “yoksa bu adamın kafası kırık mı, yada benimle şaka mı yapıyor” diye düşünüyor, gerisin geriye de “herhalde şakacı birisi olmalı” deyip bu düşüncesinden vaz geçiyordu. Müdür av ve avcılığı seven birisiydi, her pazar günü sabah erkenden arkadaşlarıyla yola çıkar dağların avlak yerlerinde akşama kadar avlanırlar, bu vesile ile bir haftanın stresini üzerinden atardı. Müdür bey Garip Dursun’a haftanın birindeki buluşmalarında “av ve avcılıktan” söz açmıştı. Dursun , “Müdürüm sen bizim köye gel, bizim dağlar keklik, tavşan, bildircin deposu, vur vurabildiğin kadar, elin boş avdan dönmezsin, hem de benim misafirim olursun” dedi.

Mark çatır-çatır değer kazanırken T. L. onun karşısında mum gibi eriyor, aradan geçen bunca zaman içerisinde Dursun “eğer hesaba oturup” şimdiye kadar aldığı faizle bankadaki yatanı bir araya koysa bozdurduğu Markın yarısını dahi alamadığının farkına varırdı. Garip Dursun un akılı-fıkri av dönüşü evine misafir edeceği müdürü nasıl ağırlayıp onun gözüne girecek, köyün içinde onun kol kola girip evine götürürken köylülerine nasıl hava atacağındaydı. Bu gidiş gelişlerin birisinde hanımı Hüriye “müdürüm seni sana, seni Allaha, büyük damadım işsiz, evine ekmek götüremiyor” demişti de hiç olmazsa müdür damat Selman’ı P.T.T. de işe aldırılmış, eriyen paralarının bir yerde getirisi olmuştu.

Şehirde esnafılık yapan akılı yetik Eşref efendinin olanları duydukça içi kan ağlıyordu. “Şu garibin ödünç parasını bari vereyim” diye Dursun’a haber saldı. Aradan bir hafta sonra bankada buluştular. Müdür kahveleri söylerken Eşref efendi de “al şu emanetlerini gardaşım, Allah senden razı olsun, o gün işimi bitirmesen halim haraptı” diye teşekkür ederek aldığı markları Dursun’a verdi. Bu arada kahveler gelmişti. Dursun elindeki markları müdür beye uzatırken yanındaki köylüsü Eşref efendiye adeta hava atarcasına “müdürüm çocuklar şunları da bozsunlar da benim vadeli hesaba ilave etsinler”.... Kahveden bir yudum çektikten sonra “müdürüm her gelişimde diyim diyom unutuyom, PARAMA İYİ MUKAAT OLUN MÜDÜRÜM” dedikten sonra eli tam fincana uzanmıştı ki, “ula düzü bu gidişle baban cüce Fahri den beter olacaan” diyen Eşref efendinin bağırtısıyla eli havada kaldı.

ERDOĞAN ÇALIŞKAN 30 01 2019 GERÇEK YAŞANMIŞLIKLARDAN.